

การศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน A STUDY OF FACTORS LEARNING NETWORK OF THE PRIVATE SCHOOL

เสมา บุ่งทอง (SEMA BUNGTONG) ^{1*}

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

¹ Student of Doctoral in Educational Administrations, Faculty of Education, Khon Kaen University

* Corresponding Author E-mail: semabungthong@gmail.com

รับต้นฉบับ 3 มิถุนายน 2563 ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ 21 สิงหาคม 2563 ลงตีพิมพ์ 30 ธันวาคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องเครือข่ายการเรียนรู้ นำไปวิเคราะห์ข้อมูลและศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ ระยะที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ ประธานเครือข่ายการเรียนรู้ จำนวน 1 คน ประธานคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า โดยทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดขององค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ ระยะที่ 3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบของเครือข่ายของการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน ประธานเขตการศึกษาโรงเรียนเอกชน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ กังสด์สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมิน เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) การบริหารจัดการการศึกษา 3) หลักการดำเนินงานของเครือข่าย และ 4) การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: องค์ประกอบเครือข่ายการเรียนรู้, โรงเรียนเอกชน

ABSTRACT

This research aimed to study the factors learning network of the private schools. The study was conducted in a descriptive research and collected the data by quantitative and qualitative research. The research methodology conducted by 3 phases; Phase 1 documentary the study the analysis of relevant documents and researches. Phase 2 in-dept interviewing. The target group consisted were the chairperson of the group network, the chairman of the provincial private education coordination and promotion committee, and the director of a private school. The tools which were used for gathering data was the semi-structural interview form. Checking the qualitative data by triangular inspection method for making the conceptual framework of factors learning network. Phase 3 investigate the components recommendations by 5 experts; the provincial education officer, the director of provincial private education promotion group, the chairman of the private school district, and two educational supervisors. The tools which were used for gathering data was the evaluation from to assess the propriety, feasibility and utility of the components of learning network. A descriptive analysis was employed in which percentage and mean were used as statistical tools.

The results found that: the components of factors learning network of the private school consisted were 1) common vision, 2) educational administration and management, 3) the features of the collaboration network, and 4) the process of network empowerment are propriety, feasibility and utility of policy recommendations located at the high level.

Keywords: Factors, Learning Network, The Private School

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นโยบายการปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้คือ ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ สร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชน การพัฒนาเยาวชนและบุคลากรในชุมชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของสังคมด้วยการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการ รวมทั้งวิธีสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เป็นการเปลี่ยนรูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาจากเดิมที่โรงเรียนจัดการศึกษาแต่เพียงลำพัง เป็นการเปิดโอกาสให้ องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งผลให้โครงสร้างการจัดการองค์กรของโรงเรียนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่มีสายบังคับบัญชาไปสู่การจัดองค์กรแบบเครือข่าย (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2545) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันทุกหน่วยงานทุกองค์กรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในลักษณะเครือข่าย เนื่องจากเครือข่ายเป็นระบบความร่วมมือของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานที่มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน จัดกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Agnoff Robert, 2006) กล่าวว่าการเชื่อมโยงถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการสร้างความร่วมมือ ทั้งนี้เป็นการเปิดโอกาสให้องค์กรและภาคส่วนต่าง ๆ

ได้มีโอกาสเข้ามาดำเนินการร่วมกัน ตลอดจนเป็นการแบ่งปันทรัพยากรและความรู้ในด้านต่าง ๆ รวมถึงค้นพบแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกัน

เครือข่ายการเรียนรู้จึงเป็นการพัฒนาที่ตรงกับความต้องการส่งเสริม ประสานสัมพันธ์ที่ดี ก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งบรรยากาศสมานฉันท์ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานจำเป็นต้องพัฒนาโรงเรียนและบุคลากรให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เป็นความร่วมมือของสถานศึกษา เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือที่อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในวัตถุประสงค์การทำงานร่วมกัน การแบ่งงานกันทำ การแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน บทบาทความร่วมมือจะแผ่ขยายออกไป จากการให้ความร่วมมือทางด้านการศึกษาไปสู่ความร่วมมือในการสร้างความเข้มแข็งด้านอื่น ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีการจัดกลุ่มบุคคลหรือองค์กรหน่วยงานที่สมัครใจจะทำกิจกรรมร่วมกันในลักษณะของเครือข่ายการเรียนรู้ ภายใต้หลักการกระจายอำนาจและความเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม คล่องตัว มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา โดยคำนึงถึงองค์ประกอบหลักของเครือข่ายการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินการกิจของเครือข่าย เทคนิควิธีการพัฒนาสมาชิก กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่ายการปฏิบัติงานของเครือข่าย และการสะท้อนผล ในการจัดการศึกษาของประเทศไทย (ศักดิ์นิพนธ์ สว่างวงศ์, 2557)

สถานศึกษาเอกชนหลายแห่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาโดยสามารถแบ่งเบาภาระของรัฐบาล และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งถือว่าเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย (ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรณวิทย์, 2559) สถานศึกษาเอกชนในจังหวัดขอนแก่น ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาเอกชนในจังหวัดขอนแก่น ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เป็นที่ยอมรับของสาธารณชน และสร้างความโดดเด่นด้านคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม จากรายงานผลการนิเทศ ติดตาม ผลการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดขอนแก่น พบว่า การกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เป็นไปตามกลยุทธ์ที่จัดทำไว้เนื่องมาจากขาดความเข้าใจในการวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และกลยุทธ์ของสถานศึกษา สถานศึกษาโดยผู้บริหารควรเป็นผู้นำและให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนของครู เพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมคุณภาพของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนตามหลักการทฤษฎีพหุปัญญา (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น, 2561) การดำเนินงานในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนยังมีปัญหาหลายประการ อาทิ สถานศึกษามีเครือข่ายการเรียนรู้ไม่มากเท่าที่ควร การปฏิบัติงานเครือข่ายการเรียนรู้ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากภาคส่วนต่าง ๆ และไม่มีรูปแบบของเครือข่ายที่ชัดเจน อีกทั้งรูปแบบการบริหารงานในสถานศึกษามีลักษณะต่างคนต่างทำ ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขาดทักษะในการบริหารเครือข่ายการเรียนรู้และการบริหารความร่วมมือ รวมทั้งขาดความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของการนำเครือข่ายการเรียนรู้ไปใช้ในการบริหารงาน (สุดามงคลสิทธิ์, 2562) ดังนั้น การดำเนินงานในรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้อาจเป็นทางเลือกที่ดีที่สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพการระดมเอาส่วนที่ดีของแต่ละบุคคล แต่ละกลุ่ม หรือแต่ละองค์กรเข้าไว้ด้วยกัน สิ่ง

สำคัญในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้คือทุกคนและทุกภาคส่วนต้องตระหนักถึงความสำคัญและให้ความร่วมมือในการทำงานแบบเครือข่ายอย่างแท้จริง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำไปพัฒนาให้เป็นนโยบายเพื่อส่งเสริมยกระดับคุณภาพการศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาเอกชนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป ผู้วิจัยในฐานะผู้กำกับดูแลโรงเรียนเอกชน จึงมีความต้องการศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนว่าประกอบไปด้วยองค์ประกอบใดบ้างที่จะสนับสนุนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนให้เกิดผลสำเร็จและเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ โดยการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเพื่อศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถนำองค์ประกอบที่ศึกษาไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนต่อไป

คำถามการวิจัย

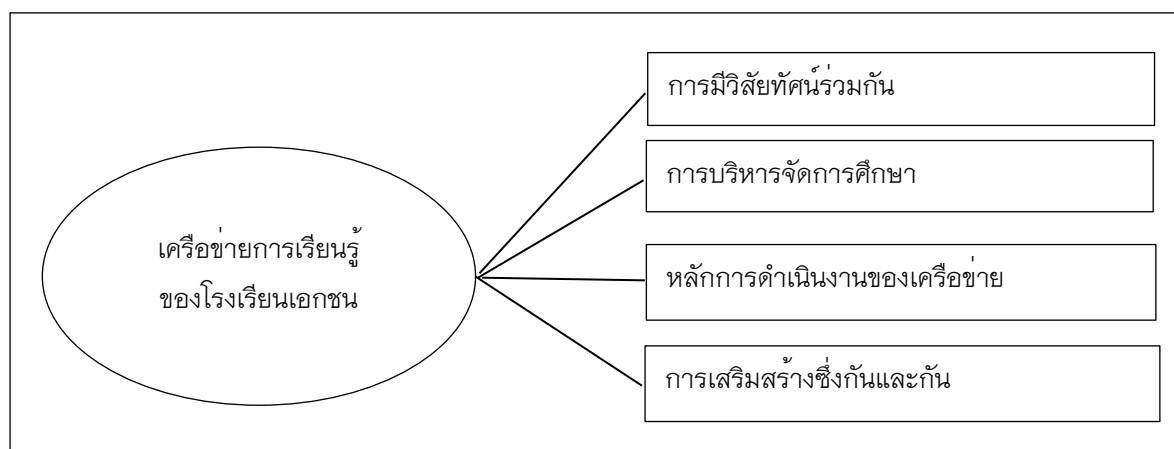
เครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนควรประกอบด้วยองค์ประกอบใดบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์กรอบแนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายการเรียนรู้ของเกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย (2559), สุตา มงคลสิทธิ์ (2562), คักดีนิพนธ์ สว่างวงศ์ (2557) วิจัยในครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ได้กรอบแนวคิดดังภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research)

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ซึ่งเป็นตัวแทนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ทางด้านการศึกษาและมีประสบการณ์ตรงทางด้านเครือข่ายการเรียนรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วยประธานเครือข่ายการเรียนรู้ตั้งเจริญร้อยแก่นสาร จำนวน 1 คน ประธานคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน ศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน ประธานเขตการศึกษาโรงเรียนเอกชน เขต 3 จังหวัดขอนแก่น จำนวน 1 คน ศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ องค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) การบริหารจัดการศึกษา 3) หลักการดำเนินงานของเครือข่าย 4) การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดขององค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากหลากหลายแหล่งตามหลักการสามเส้า (Triangulation) และหลักการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสียระดับฐานราก (Grounded/Grass Root Stakeholders) เพื่อตรวจสอบและยืนยันความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยด้วยวิธีใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และนำไปแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประมาณค่าความคิดเห็นโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามหลักการของ Likert ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในระดับน้อยที่สุด

เพื่อประเมินองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน โดยพิจารณาจากเกณฑ์ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility)

6. ขั้นตอนการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Document Study) ในเรื่องเครือข่ายการเรียนรู้ จากหลากหลายแหล่งข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและหาความสัมพันธ์จากข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ ตามตารางการสังเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้

องค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้	แนวคิด / ทฤษฎี								
	Snowden, 2005	Seufert & Bach, 1999	Dyer, J.H. & Nobeoka, 2000	สุดา มงคลสิทธิ์, 2562	ศักดิ์นิพนธ์ สว่างวงศ์, 2557	เกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย, 2559	เสมอ สุวรรณโค, 2558	เกสรี ลัดเล็ด, 2557	ความถี่
การรับรู้และมุมมองที่เหมือนกัน	✓			✓		✓			3
การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
การบริหารจัดการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓			6
หลักการดำเนินงานของเครือข่าย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
รูปแบบการสื่อสาร	✓	✓				✓			3
การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	7
การมีปฏิสัมพันธ์กันในเชิงแลกเปลี่ยน				✓	✓	✓			3

จากตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบของเครือข่ายของการเรียนรู้ที่เป็นกรอบแนวคิดในเชิงทฤษฎี พบว่ามีจำนวน 7 องค์ประกอบ แต่ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาจากองค์ประกอบที่มีความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป (ในที่นี้คือความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป) เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) การบริหารจัดการศึกษา 3) หลักการดำเนินงานของเครือข่าย 4) การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน

ระยะที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้บริหารหรือนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญ ในประเด็นเรื่องเครือข่ายการเรียนรู้โรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น จำนวน 3 คน โดยสัมภาษณ์ประธานเครือข่ายการเรียนรู้ จำนวน 1 คน ประธานคณะกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัด จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์สรุปเนื้อหาของข้อมูลและจัดกลุ่มข้อมูลเพื่อจัดทำร่างขององค์ประกอบของเครือข่ายของการเรียนรู้

ระยะที่ 3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบของเครือข่ายของการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน โดยนำแบบประเมินแบบมาตราประมาณค่าให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ประกอบไปด้วย ศึกษาธิการจังหวัด จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 1 คน ประธานเขตการศึกษาโรงเรียนเอกชน จำนวน 1 คน

ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยด้วยวิธีใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และนำไปแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประมาณค่าความคิดเห็นโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามหลักการของ Likert เพื่อประเมินองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน โดยพิจารณาจากเกณฑ์ความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน

การวิเคราะห์องค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน 4 ด้าน ตามกรอบแนวคิดประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการการศึกษา องค์ประกอบที่ 3 หลักการดำเนินงานของเครือข่าย และองค์ประกอบที่ 4 การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน

2. แนวทางการศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน

แนวทางการศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและนำเสนอเป็นผลการวิจัยตามแนวทางการศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน ดังนี้

2.1 การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน โรงเรียนเอกชนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่โดดเด่นเพื่อสนองความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนที่นำบุตรหลานเข้ามาศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนทางเลือกให้กับผู้ปกครองอีกทางหนึ่ง มีวิธีการสื่อสารที่ครอบคลุมชัดเจนในการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากรอย่างชัดเจนและมีการเสริมพลังอำนาจในการตัดสินใจในการทำงาน ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีทุกปีการศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน กำหนดงบประมาณในการดำเนินงานอย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด มีการวัดและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและนำผลการประเมินไปแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานในปีถัดไป และเผยแพร่ผลการดำเนินงานต่อสาธารณชน สร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับกลุ่มสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไปในอนาคต ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีต่าง ๆ จำนวนมาก และมีคุณภาพเพียงพอมาช่วยกันผลักดันการศึกษาในส่วนที่ตนเองสามารถกระทำได้ เครือข่ายความร่วมมือเป็นกลุ่ม หรือองค์กร หรือหน่วยงาน หรือบุคคลที่ทำงานในลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยมีเป้าหมายเดียวกัน มีความต้องการร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมที่เป็นประเด็นปัญหา ร่วมกัน โดยเข้าร่วมมือกันเพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างพลังและความแข็งแกร่งในการผลักดันให้เกิดผลในการแก้ปัญหาร่วมกันในอนาคต

มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =5.00) ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.20) และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.80)

2.2 การบริหารจัดการการศึกษา โรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการศึกษา เพราะเป็นการวางแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ โดยโรงเรียนเอกชนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่โดดเด่นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง และโรงเรียนยอตนิยมที่นักเรียนต้องการไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น พัฒนาระบบการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบนวัตกรรมของโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกให้กับผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยการบูรณาการโดยใช้เทคโนโลยีซึ่งสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองเป็นอย่างยิ่ง พัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ประเมินผลการดำเนินงานโดยมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง และส่งเสริมประสานงานความร่วมมือกับสถาบันทางการศึกษา และองค์กรเอกชนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ เสมอ สุวรรณโค (2558) ได้กล่าวไว้ว่า จากปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหามาพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการให้เกิดความสำเร็จ จำเป็นต้องทำให้เกิดการขยายตัวของคนกลุ่มเล็ก ๆ ไปสู่ความร่วมมือแบบเครือข่าย เพื่อประสาน ความร่วมมือ ร่วมใจ เป็นปัจจัยเสริม ผลักดันกระบวนการทำงานในสถานศึกษาให้ก้าวหน้า และมีความเป็นมืออาชีพ ในการบริหารงานด้าน วิชาการ

โดยมีผลการประเมินทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก ความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.80$) ความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 3.80$) และความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 3.80$)

2.3 หลักการดำเนินงานของเครือข่าย การบริหารจัดการที่ประสบผลสำเร็จมาจากการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุก ๆ ฝ่าย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน พัฒนาครูและบุคลากรโดยผ่านการอบรมปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การสอนงาน การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ฯลฯ ดำเนินงานภายใต้การกำกับของหน่วยงานต้นสังกัด สนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อปรับตัวให้ทันต่อความเคลื่อนไหวทางการศึกษา และมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

โดยมีผลการประเมินทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก ความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.20$) ความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 3.80$) และความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 3.80$)

2.4 การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน เป็นกลไกที่ต้องเกิดจากการร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย ดังนั้นทุกคน ต้องมีความตระหนักในหน้าที่ของตนเอง พร้อมทั้งจะปรับปรุงงานของตนเองตามคำแนะนำของผู้บริหาร พัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ครูและบุคลากรมีอิสระในการปฏิบัติงานภายใต้การดำเนินงานตาม เป้าหมายขององค์กรหลัก สถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูและบุคลากรทุกคนได้รับ มอบหมายอำนาจหน้าที่อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงาน และจัด กิจกรรมเครือข่ายความร่วมมือทางการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

มีผลการประเมินทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก ความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.60$) ความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 3.60$) และ ความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 3.60$)

โดยได้สรุปผลการวิจัยตามตารางแสดงผลการประเมิน องค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของ โรงเรียนเอกชน ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน

องค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ความเป็นประโยชน์	
	$\bar{x}$	ระดับ	$\bar{x}$	ระดับ	$\bar{x}$	ระดับ
1. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน	5.00	มากที่สุด	4.20	มาก	4.80	มากที่สุด
2. การบริหารจัดการการศึกษา	3.80	มาก	3.80	มาก	3.80	มาก
3. หลักการดำเนินงานของเครือข่าย	3.20	มาก	3.80	มาก	3.80	มาก
4. การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน	3.60	มาก	3.60	มาก	3.60	มาก
รวมเฉลี่ย	3.90	มาก	3.85	มาก	4.00	มาก

อภิปรายผล

ผลการศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน เป็นองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยในด้านความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุดของโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนเอกชนมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่โดดเด่นเพื่อสนองความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนที่นำบุตรหลานเข้ามาศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนทางเลือกให้กับผู้ปกครองอีกทางหนึ่ง มีวิธีการสื่อสารที่ครอบคลุม ชัดเจนในการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูและบุคลากรอย่างชัดเจนและมีการเสริมพลังอำนาจในการตัดสินใจในการทำงาน ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีทุกปีการศึกษาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและความเข้าใจในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน กำหนดงบประมาณในการดำเนินงานอย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างสูงสุด มีการวัดและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและนำผลการประเมินไปแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานในปีถัดไป และเผยแพร่ผลการดำเนินงานต่อสาธารณชน สร้างเครือข่ายการเรียนรู้กับกลุ่มสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ พิสิฐ เทพไกรวัล (2554) กล่าวว่า กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย เริ่มจากการวิเคราะห์บริบทเพื่อทราบจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของการดำเนินงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้าน บุคคลและด้านบริหารทั่วไป แล้วสรุปรวมจุดแข็งและจุดควรพัฒนาของการดำเนินงานแต่ละด้านเพื่อกำหนดเป้าหมายใน การทำงาน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน มีโครงการเกิดขึ้นหลายโครงการ ในโรงเรียน ผลการประเมินโครงการส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงตามโครงสร้างการบริหารงาน และส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนตามข้อบ่งชี้ที่คาดหวังสูงกว่าปีที่ผ่านมา และสอดคล้องกับ ศักดิ์นิพนธ์ สว่างวงศ์ (2557) ได้กล่าวไว้ว่า การ สร้างเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษาเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องอาศัย ความร่วมมือจากภาคีต่าง ๆ จำนวนมาก และมีคุณภาพเพียงพอมาช่วยกันผลักดันการศึกษาในส่วนที่ตนเองสามารถ กระทำได้ เครือข่ายความร่วมมือเป็นกลุ่ม หรือองค์กร หรือหน่วยงาน หรือบุคคลที่ทำงานในลักษณะคล้ายคลึงกัน โดย มีเป้าหมายเดียวกัน มีความต้องการร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมที่เป็นประเด็นปัญหาร่วมกัน โดยเข้าร่วมมือกันเพื่อดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างพลังและความแข็งแกร่งในการผลักดันให้เกิดผลในการ แก้ปัญหาร่วมกันในอนาคต องค์ประกอบหลักที่สำคัญของเครือข่ายร่วมมือ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) สมาชิก

และโครงสร้างของเครือข่าย 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย 4) การทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ 5) กิจกรรมของกลุ่มเครือข่าย 6) การเรียนรู้และการพัฒนาบุคลากรเครือข่าย และสอดคล้องกับ เครือศรี วิเศษสุวรรณภูมิและคณะ (2556) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมให้สมาชิกเครือข่ายได้มีโอกาสพบปะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อย่างสม่ำเสมอโดยมีการทำปฏิทินในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่แน่นอน และเพื่อเป็นการกระชับสัมพันธ์

องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการศึกษา เป็นองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยในด้านความเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ในระดับมากของโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น รองลงมาเป็นลำดับที่สอง ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนได้ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการศึกษา เพราะเป็นการวางแผนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ โดยโรงเรียนเอกชนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่โดดเด่นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง และโรงเรียนยอตนนิยมที่นักเรียนต้องการไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น พัฒนาระบบการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบนวัตกรรมของโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกให้กับผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้วยการบูรณาการโดยใช้เทคโนโลยีซึ่งสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ปกครองเป็นอย่างยิ่ง พัฒนาคู่มือบุคลากรอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ประเมินผลการดำเนินงานโดยมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง และส่งเสริมประสานงานความร่วมมือกับสถาบันทางการศึกษาและองค์กรเอกชนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ เสมอ สุวรรณโค (2558) ได้กล่าวไว้ว่า จากปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการให้เกิดความสำเร็จ จำเป็นต้องทำให้เกิดการขยายตัวของคนกลุ่มเล็ก ๆ ไปสู่ความร่วมมือแบบเครือข่าย เพื่อประสาน ความร่วมมือ ร่วมใจ เป็นปัจจัยเสริม ผลักดันกระบวนการทำงานในสถานศึกษาให้ก้าวหน้า และมีความเป็นมืออาชีพ ในการบริหารงานด้านวิชาการ และสอดคล้องกับ Liebeskind J.P.et al (1996) ได้กล่าวไว้ว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ หรือการปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategic Implementation) เพราะช่วยให้สามารถแปลงกลยุทธ์ซึ่งเป็นทางเลือกของหน่วยงานในระยะยาวมาสู่ขั้นตอนการปฏิบัติโดยละเอียด ซึ่งมีความสำคัญต่อการบรรลุผลของกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ อีกทั้งยังผสมผสานกิจกรรมและทางเลือกในการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่กลยุทธ์และนโยบายได้นำไปสู่การปฏิบัติโดยการพัฒนาแผนงาน (Program) งบประมาณ (Budgets) และระเบียบวิธีการทำงาน (Procedures) อย่างเหมาะสม

องค์ประกอบที่ 3 หลักการดำเนินงานของเครือข่าย เป็นองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยในด้านความเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ในระดับมาก ของโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น รองลงมาเป็นลำดับที่สาม ทั้งนี้เนื่องมาจากการบริหารจัดการที่ประสบผลสำเร็จมาจากการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุก ๆ ฝ่าย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน พัฒนาคู่มือและบุคลากรโดยผ่านการอบรมปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การสอนงาน การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ฯลฯ ดำเนินงานภายใต้การกำกับของหน่วยงานต้นสังกัด สนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อปรับตัวให้ทันต่อความเคลื่อนไหวทางการศึกษา และมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับบทความทางวิชาการของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) ระบุว่า การสร้างเครือข่ายและการดำรงรักษาเครือข่ายไว้อย่างยั่งยืนเป็นสิ่งที่จะต้องควบคู่ไปกับการสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย โดยจะต้องเริ่มต้นที่สร้างความตระหนักร่วมกันในบทบาทและความสำคัญของการกิจเครือข่ายที่จะต้องร่วมมือกันทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมมีการค้นหาปัญหาร่วมกัน วางแผนร่วมกัน และร่วมตัดสินใจ และสอดคล้องกับ ตักศิณิพน สว่างวงศ์ (2557) กล่าวว่า การดำเนินงานของเครือข่ายเป็นกระบวนการประสานสัมพันธ์ของกลุ่มบุคคล หรือองค์กรที่รวมตัวกันเป็นเครือข่าย เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระจายความรู้ เพื่อ

สนับสนุนการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ใหม่ จัดกิจกรรมกระตุ้นคิดให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ กลายเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งตรงกับความต้องการและเกิดการมีส่วนร่วมของกลุ่มคนในเครือข่าย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน

องค์ประกอบที่ 4 การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน เป็นองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยในด้านความเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ในระดับมากของโรงเรียนเอกชนจังหวัดขอนแก่น รองลงมาเป็นลำดับที่สี่ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การดำเนินงานเป็นกลไกที่ต้องเกิดจากการร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่าย ดังนั้น ทุกคนต้องมีความตระหนักในหน้าที่ของตนเอง พร้อมทั้งจะปรับปรุงงานของตนเองตามคำแนะนำของผู้บริหาร พัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ครูและบุคลากรมีอิสระในการปฏิบัติงานภายใต้การดำเนินงานตามเป้าหมายขององค์กรหลัก สถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูและบุคลากรทุกคนได้รับมอบหมายอำนาจหน้าที่อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงาน และจัดกิจกรรมเครือข่ายความร่วมมือทางการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ อารี หลวงนาและคณะ (2554) กล่าวไว้ว่า รูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นเครือข่ายที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเน้นการมีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล ข่าวสาร องค์ความรู้ระหว่างกัน มีการขบคิดและรวมพลังเพื่อแก้ไขปัญหาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการช่วยเหลือกันเป็นระบบ เครือข่ายมีการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างสอดคล้อง เชื่อมโยงในงานที่รับผิดชอบ เกิดการส่งต่อผู้เรียนในเครือข่ายในแต่ละระดับการศึกษา ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเครือข่าย การเรียนรู้ของบุคลากรในพื้นที่ใกล้เคียงกันเพื่อปฏิบัติงานร่วมกัน ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยั่งยืน และสอดคล้องกับ สุรัชย์ โกติยะกุลและคณะ (2552) กล่าวไว้ว่า การดำเนินการพัฒนานวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำเป็นต้องกำหนดเป็นแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย แนวทางการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินงาน เจ้าภาพหลัก บทบาทของเจ้าภาพหลัก บทบาทของภาคีร่วม ตัวชี้วัดความสำเร็จ ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมทั้งแหล่งของตัวชี้วัดความสำเร็จ ซึ่งแผนการดำเนินงานจำเป็นต้องมีการกำหนดร่วมกันทุกฝ่าย และมีการนำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของแต่ละเครือข่ายที่ดำเนินการมาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สอดคล้องกับ นงนภัทร รุ่งเนยและคณะ (2557) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารต้องตระหนักถึงความสำคัญและต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มารถเชื่อมโยงกับองค์กรเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชน ธุรกิจหรือองค์กรวิชาการ เพื่อกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมการใช้เครือข่ายทางสังคมเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน และเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการดำรงอยู่ของเครือข่ายการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาองค์กรไปสู่องค์กรสมรรถนะสูงเพื่อเป็นผู้นำทางการจัดการศึกษาในระดับอาเซียนและนานาชาติ

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยการศึกษาขององค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน ทำให้ทราบว่าองค์ประกอบใดบ้างในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนเอกชน โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน โรงเรียนเอกชนที่มีความต้องการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา ควรมีวิสัยทัศน์ และเป้าหมายความสำเร็จเดียวกัน โดยสถานศึกษาที่มีผลการดำเนินการที่เป็นเลิศ

จะเป็นที่เลี้ยงให้ความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่ต้องการได้รับการพัฒนาการจัดการศึกษาตามโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษา

1.2 การบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนเอกชนมีจุดเด่นที่สำคัญคือความเป็นเลิศด้านวิชาการซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนต้องมีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่เป็นเลิศเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง

1.3 หลักการดำเนินงานของเครือข่าย โรงเรียนเอกชนที่มีเครือข่ายการเรียนรู้จะมีการรวมตัวกันเพื่อสร้างพลังอำนาจในการต่อรองการจัดซื้อจัดจ้างหนังสือแบบเรียน สื่อและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายแหล่งที่มา

1.4 การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน โรงเรียนเอกชนที่มีเครือข่ายทางการเรียนรู้จะมีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงาน โรงเรียนเอกชนจึงควรมีเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกับโรงเรียนเอกชนอื่น ๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรมีการสังเคราะห์องค์ประกอบของเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนต่อไป

2.2. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพขององค์ประกอบเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนต่อไป

2.3. ควรมีการวิจัยต่อยอดการสร้างรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชน เพื่อให้โรงเรียนเอกชนสามารถนำรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไข**

เพิ่มเติม พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.

เกรียงศักดิ์ศ พันธ์ไทย. (2559). กระบวนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้สำหรับการฝึกอบรมพนักงานในองค์กร.

วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 3(2), 82-91.

เกสรี ลัดเลีย. (2557). การพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. **สุทธิปริทัศน์, 28(88), 57-79.**

เครือศรี วิเศษสุวรรณภูมิและคณะ. (2556). การส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. **วารสารปาริชาติ, 25(2), 81-90.**

จารุวรรณ นุตตะรินทร์. (2550). **วัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเกิดนวัตกรรม กรณีศึกษาบริษัทไทยยามาฮ่ามอเตอร์ จำกัด.** วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาระบบบริหารมนุษยและองค์กร บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์. (2553). **การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นางนภัทร รุ่งเนยและคณะ. (2557). นวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้สู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา. **วารสารการพยาบาลและการศึกษา**, 7(3), 15-23.
- พิสิฐ เทพไกรวัล.(2554). **การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรณวิทย์. (2559). **รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2548). **โรงเรียน: การบริหารสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ทิพย์วิศุ.
- ศศิประภา ชัยประสิทธิ์. (2553). องค์กรแห่งนวัตกรรมทางเลือกใหม่ของผู้ประกอบการยุคใหม่. **วารสารนักบริหารมหาวิทยาลัยกรุงเทพ**, 30, 60-63.
- ศักดิ์นิพนธ์ สว่างวงศ์. (2557). เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. **วารสารการบริหารการศึกษา บัณฑิต**, 14(2), 12-24.
- เสมอ สุวรรณโคและคณะ. (2558). รูปแบบเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา. **วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**, 16(2), 128-137.
- สุดา มงคลสิทธิ์. (2562). กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนจังหวัดชลบุรี. **วารสารมหาจุฬานาครธรรม**, 6(19), 5843-5859.
- สุระชัย โกติยะกุลและคณะ. (2552). **การวิจัยและพัฒนาการส่งเสริมนวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ระยะที่ 1 ของจังหวัด กำแพงเพชร**. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น. (2561). **รายงานผลการนิเทศ ติดตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเอกชนจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2561**. (เอกสารอัดสำเนา).
- อารี หลวงนาและคณะ. (2554). **รายงานการวิจัยและพัฒนาการส่งเสริมนวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านทักษะการคิดในจังหวัดอุบลราชธานี ระยะที่ 2**. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- Agnoff Robert. (2006). Inside Collaborative Networks: Ten Lesson for Public Managers. **Public Administration Review**, 66(6), 57-58.

- Dyer, J.H. & Nobeoka, K. (2000). Creating and managing a high-performance knowledge-sharing network: the Toyota case. **Strategic Management Journal**, 21(3), 345-367.
- Liebesskind J.P. et al. (1996). Social networks learning and flexibility : sourcing scientific knowledge in new biotechnology firms. **Organization Science**, 7(4), 428-443.
- Seufert, A., G. & Bach, A. (1999). Towards knowledge networking. **Journal of Knowledge Management**, 3(3), 180-190.
- Snowden, D. (2005). From atomism to networks in social system. **The Learning Organization**, 12(6), 552-562.